

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnistvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnistvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Uravnavna Pesnice.

Uravnavna Pesnice ne bo sicer zanimala vseh naših čitateljev, a znana je ta zadeva skoro vsem, kajti o njej se je že pisalo toliko, kakor o nobeni drugi vodi na Spodnjem Štajerskem. Tembolj pa bo zanimala stvar naše slovenske kmete od nemške meje sem, pa do pesničnega izliva v Dravo tjudol, kajti za njih je življenske važnosti. Videli bodo, kako so njih deželnici poslanci, osobito dr. Jurtele, imeli v zadnjem zasedanju vedno skrb za svoje volilce, in da so vse štajerčeve vesti v tej zadevi, kakor vedno, le gole laži. Tukaj priobčimo poročilo dr. Jurtego na deželnem zboru in pa postavo, po kateri se bo v bodoče uravnavala Pesnica. Poročilo se glasi:

Visoki deželni zbor! Računsko poročilo štajerskega deželnega odbora za leto 1903 obravnavata na strani 74 in 75 tudi uravnavo Pesnice.

Iz tega poročila je razvidno, da se je dokončala uravnavna Pesnica v 9. sekciji III. oddelka že septembra 1903, da pa se dela v dotikajočih se sekcijah 1—8 niso mogla nadaljevati, čeravno je bil načrt zato odobren, ker še ni bilo dovoljenje pravomočno in še niso bila dokončana pogajanja v smislu sklepa deželnega odbora od dne 5. nov. 1903 zaradi oneska od strani poljedelskega ministrstva.

Poročilo deželnega odbora sicer izraža upanje, da bo ta v stanu, deželnemu zboru še v tem zasedanju predložiti predlog, ki se opira na postavno uravnavo tega podjetja. V krogih činiteljev se je dvomilo na tem, da bi se upanje deželnega odbora z ozirom na neugodni parlamentarični položaj v svrhu podpore od strani države v tem času izpolnilo.

LISTEK.

Ignac Mohorič.

Svojemu soknetu zapisal v blag spomin Jos. Karba.

Nehalo je biti vrlo kmetsko srce, katero je tako močno gorelo za slovenski narod. Dne 5. svečana t. l. ob 12. uri po noči je umrl g. Ignac Mohorič, kmet v Podgorju pri Ljutomeru, v 76. letu. Vrli mož se je narodil v Hermancih, župnije Sv. Miklavža od pridnih kmetskih starišev. Ljudske šole je obiskal v Sv. Miklavžu in Ljutomeru, dalje v Mariboru, kamor mu je došla tužna vest o smrti njegovega očeta.

Ker je pa imel prevzeti po očetovi smrti sedanje posestvo z mlinom v Podgradju, moral je pustiti šolo v Mariboru in se posvetiti mlinarski obrti. Stopil je v uk v tedanji „Trumarjev mlin“ v Radgoni, kjer se je izučil in delal nekaj časa kot nadmlinar skupno z domaćim sinom. Bil je oproščen vojaščine, ker je bil posestnik.

Približal se je čas, da je bil nekako prisilen vsled starosti matere prevzeti posestvo. To je bila tista mati „Ana“, ki jo je Stanko Vraz tako lepo opeval. Vsled tega tudi ni čuda, če je ostal Vrazov narodni duh na tem domu in se ga je Ignac navzel. V zakon je vzel Ka-

S toliko večjim veseljem in zadovoljstvom se pozdravlja poročilo deželnega odbora, priloga 196 iz 1904, in v tem se nahajajoči postavni predlog. Kajti šele sedaj je uravnavna Pesnica v celiem III. oddelku zagotovljena, ker je poljedelsko ministrstvo načrt deželnega odbora zaradi uravnave v sekcijah 1—8 odobrilo in dovolilo k proračunjenim stroškom iz melioracijskega zaklada 45 % oneska in sicer k večjemu 175.000 kron.

Ako se uravnavna v III. oddelku popolnomu dokonča, je namreč najvažnejši del uravnave izgotavljen. Takoj se bodo pokazali blagodejni nasledki te uravnave. S tem se je pomagalo na obeh straneh Pesnice bivajočim posestnikom, ki so največ trpeli vsled vedno se ponavljačnih povrednj, ki so jim uničile vsako leto vse nade in ko so že obupali, da jim pomaga država in dežela.

Že po uravnavi v III. torek v najspodnejšem delu, se bo pokazalo, da je načrt uravnave dobro narejen, ker bo že ta uravnavna preplavljenje preprečila in najugodnejše vplivala na izpeljavanje in napeljavanje vode v spodnjem delu pesniške doline.

Predloženi postavni načrt določa oneske za to uravnavo na jednak način, kakor isti za uravnavo 9. oddelka na podlagi postave od dne 3. novembra 1903.

Pohvalno se mora omeniti prijaznost c. kr. vlade glede dovoljenja oneska k uravnavi. S tem velikim oneskom se je uravnavna močno pospešila in je bilo prizadavanje deželnega odbora in drugih činiteljev uspešno.

Deželni kulturni odsek odobrava torek njemu v pregled izročeni postavni predlog. V slučaju, da deželni odbor odobri ta postavni predlog, predlaga kulturni odsek, z ozirom na to, ker je upati, da bo postavni predlog v

tarino Sršen iz Podgradja in s tem dobil vrlo gospodinjo in rodoljubkinjo, katere je bilo zraven opravil gospodinjskih sama dobrohotnost in darežljivost.

Mislil bi človek — da bode ob takem pogrebu, ko je zatisnil tak dobrotnik dijaške mladine oko, ki je čestokrat posetila njegovo gostoljubno hišo, da se bodo potrudili in se udeležili pogreba, ali pa barem da se bodo znašlo pero, ki bo zapisalo kakih skromnih vrstic; to se ni zgodilo, ker je bil — kmet, čeprav je daroval skoraj polovico svojih opravkov slovenskemu narodu. Z ženo Katarino sta skupno preživel 53 let, dobrih in slabih časov. Kot kmet je moral poskusiti britkost vsled ognja, povodnji in toče; sploh slabih časov so mu bili zmirom vedna zapreka. Zapustil je 5. otrok. Najstarejši sin je mlinar, eden je c. kr. sodni pristav v Ormožu, tretji je prevzel domačijo, četrti je posestnik v Ljutomeru in oskrbnik vinogradov; ta se je naobrazil za svoj poklic na sloveči grmski šoli pri Novem mestu na Kranjskem, hčerka pa oskrbuje sedaj osamelo mater.

Ker je bil mož zelo naobražen, našel je mnogo opravila na narodnem polju. Ko so se začeli po letu 1860. zbirati v Ljutomeru značajni možje, kakor dr. Klemenčič, dr. Zarnik, Kukovec, Rajč itd. in si delali ognjišče za narodno delovanje, je bil g. Mohorič tudi zraven.

najkrajšem času od cesarja potren, da se prične takoj z delom in da se uravnavo izvrši samo pri nizkem stanju vode, to je posebno v zimskem času, ko so tudi delavske moči cenejše.

Deželni kulturni odsek predlaga torej sledeče: 1. Visoki deželni zbor naj odobri predloženi postavni načrt. 2. Visoki deželni zbor naj sklene: Deželnemu odboru štajerskemu se naroča, naj prične takoj z uravnavo Pesnice v pododdelkih 1—8 III. oddelka tudi pred sankcioniranjem državnega finančnega predloga.

Gradec, dne 29. oktobra 1904.

Jurtele, poročevalec.

Postavni načrt.

Postava z dne . . . za vojvodino Štajersko o uravnavi Pesnice v III. delu, oddelki 1—8, to je od Sokovega mлина nad mostom južne železnice do že uravnane 9. oddelka pod mlinom Senice v okrajih Ptuj in Ormož.

Na predlog deželnega zbora Moje vojvodine Štajerske odredim sledeče:

§ 1. Uravnavna Pesnica v III. delu, v oddelkih 1—8, od Sokovega mлина nad mostom južne železnice pa do že uravnane 9. oddelka je v smislu postave z dne 30. jun. 1884 podjetje, katero izvršujeva okraja Ptuj in Ormož, ki se pa podpira z deželnimi sredstvi.

§ 2. Kot podlaga za to uravnavo služi načrt iz meseca februarja 1900, izdelan od c. kr. namestništva štajerskega in odobren od poljedelskega ministerstva, kakor tudi pogoji vodnopravnega dovoljenja.

§ 3. Za to uravnavo proračunjeni stroški 390.000 K, ki se ne smejo prekoračiti, se bodo plačevali: a) na podlagi § 6. št. 2. postave z dne 30. junija 1885 45 %, ki pa ne

Tako so se skupno ogrevali za slovenske ideale in izpeljavali zdaj to zdaj drugo in s tem vabilo ljudstvo k sebi. V dobrem spominu je še Ciril-Metodova slavnost, ki se je vrnila ob tisočletnici slovenskih blagovestnikov nad Ljutomerom na „Vili“. Kako so takrat umetali ognji švigali in posiljali pozdrave prebivalcem po murski planjavi, ki je občudovala to novo prikazen! Prisostovalci so se pa na veselici spodbujali za svoj narodni obstoj. G. Mohorič je bil tudi sodelovalec pri „prvem slovenskem taboru v Ljutomeru“.

Kako ognjevito so takrat govorniki navduševali narod svoj za narodno delo. Pričetek v narodnem delu je potreboval pač mnogo truda in napora. Ledina orati se mora v znoju! Naš Ignac je bil tudi med tistimi, kateri so vstanovili okrajno posojilnico v Ljutomeru in je bil dolgo let delujoč član pri nji, kakor je bil tudi ud čitalnice ljutomerske. Ako pogledamo nadalje delovanje moža, moramo še omeniti, da je vabila njegova vzornost tudi k sebi gg. občinske predstojnik, kateri so iskali pri njem pouka in mu s tem nakladali skrbi in opravila, kar je vsakokrat rad storil. Dolgoletna služba cerkvenega ključarja pri ljutomerski cerkvi mu je dajala dovolj opravila, katera je opravljala rad, in to tem ložje, ker je imel sam obširni vinograd, pa je imel veselje zraven svojega tudi do cerkvenih.

presega svote 175.000 K, iz državnega miličnega zaklada, če se za to da postavno dovoljenje. Tega zneska ni treba vrniti. b) 45%, ki pa ne presega svote 175.000 K, iz deželnega denarja. c) 10%, ki pa ne presega svote 39.000 K, plačata okraja Ptuj in Ormož in sicer vsak okraj v tolikem razmerju, kolikor se nabaja v njem za uravnava določenega obrežja. Če stroški ne dosežejo proračunjenega zneska 390.000 K, se odpisne prihranjena svota vsem plačevalcem v istem razmerju, kakor so plačali doneske.

§ 4. Dela pri uravnavi vodita okraja Ptuj in Ormož pod nadzorstvom štajerskega deželnega odbora oziroma štajerskega stavbnega urada. Natančneje določbe glede načina izvršenja tega podjetja, glede upriva c. kr. vlade in deželnega odbora, glede začetka in trajanja dela in glede izplačanja doneskov se prepuste posebni pogodbi, ki se sklene med državno upravo in deželnim odborom.

§ 5. Doneski za vzdržavanje uravnave, ki se izvrši na podlagi te postave, se razdelijo sledče: a) okraj Ptuj 10%, b) okraj Ormož 10%, c) občina Moškanje 5%, d) občina Sv. Marjeta 13%, e) občina Formin 15%, f) občina Samušani 20%, občina Cvetkovec 27%. Stroški za vzdržavanje se določijo vsako leto po tehničnem uradniku deželnega odbora, katerega odpošije dežela na svoje stroške, in po zaslišanju odposlancev okrajnega odbora Ptuj in Ormož in sicer za vsako leto naprej in se istočasno pregledajo stroški minolega leta. Delo izvršuje okrajna odbora Ptuj in Ormož v svojem okraju z doneski, katere morata plačati zgoraj imenovana okraja in občine.

§ 6. Če bi okrajna odbora vzdržavanje zanemarjala, mora deželni odbor na predlog svojega tehničnega uradnika ista potom prisostnjega političnega okrajnega glavarstva k temu v smislu vodnopravne postave prisiliti.

§ 7. Izvršiti ima ta zakon Moj poljedelski minister.

Rusko-japonska vojska.

Na suhem.

Iz bojišča v Mandžuriji sedaj dohaja tako malo poročil. In še ta, ki dohajajo, so si tako nasprotujejoča, da ni mogoče spoznati pravega položaja. Novi poveljnik general Linevič poroča tako malo in s tem prikriva gibanje svojih čet. Istina je, da Rusi pridno posiljavajo čete na bojišče. List „Novoje Vremja“ piše, da so vesti o gibanju Japoncev, da bi obšli rusko armado, neosnovane. Japonska armada je očvidno vsled bitke pri Mukdenu takoj oslabljena, da je za poldrugi mesec ustavila

Ko smo leta 1892 in 1893 v prisotnosti g. okr. glavarja grofa Attemsa, potovalnega učitelja g. Matjašiča in mene, pregledovali ljutomerske gorice in napisali dognali v Presiki trtno uš, je bil presenečen in v strahu za žlabne ljutomerske gorice. Rekel je, da mu je veselje do goric vkončano. Oskrbel pa je, da se je v sadenju novih trt izobrazil sin, ki je kot oskrbnik nasadil v petih letih 40 oralov novih goric, kar mi je sam pred kramkim pravil.

Iz vsega je razvidno, da je bil Mohorič kot kmet s svojimi kmetijskimi opravki obložen. Zraven hiše je še imel namreč mlin, poleg tega pa še mnogo postranskih opravkov, katere je tudi rad storil. Otrokom je hotel dobro in je zanje rad žrtvoval. Mnogo pa je položil na narodno gospodarski žrtvenik. Toda močan mož je vendar opešal. Umrl je! Rakev je dičil venec slavne posojilnice ljutomerske in venec čitalnice ljutomerske, prvi s črnim trakom, drugi z narodnim in primernim napisom. Zraven dva venca pridnih žalujočih otrok. Ljudstvo se je primeroma malo udeležilo pogreba in to takega pogreba, ko se je nesel k večnemu počitku mož, kateri je zastavil vse svoje boljše moči svojemu narodu in je njemu daroval, pa bil je pač — — kmet.

Kje so spomini na nekdanje slavne može? Kje je prijatelj kmetov, velečastiti g. Rajč?

vsako večje prodiranje. Tako je omogočila ruski armadi, da je ta sposobna za boj in da si je zgradila celo vrsto novih utrdb. Nasprotno pa poroča list „Rus“, da se je 120 vrst severozahodno od mesta Kvangčengtsi pokazalo 6000 Hunguzov in nekaj tisoč japonskih jezdecev z 22 topovi. To bi bilo zopet znamenje, da hočejo Japonci obiti Ruse. Če pa tudi tega ne nameravajo, gotovo pa hočejo s tem prisiliti Ruse, da pošljejo močne čete nazaj, ki bi naj stražile železnico. Tudi v severni Koreji so se vršili ostri spopadi med japonskimi četami in kozaki, ki so se morali umakniti.

Na morju.

Na morju še vedno ni prišlo do bitke, vedno se še ne ve, kje je pravzaprav rusko brodovje in kje japonsko. Minoli teden je baje bilo Roždestvenskega brodovje nekaj dni v zalivu Kamrank, ki je last Francoske. Takoj je Japonska ugovarjala proti temu, da se je brodovje predolgo mudilo v vodah nepristranske države in je predbacivala Francoski, da s tem krši mednarodno pravo. S tega se vidi, da se Japonci vendar boje ruskega brodovja. Meseca oktobra lanskoga leta, ko je to brodovje zapustilo Rusko, so pisali angleški listi, da Roždestvenski ne bo nikdar pripeljal brodovja v Vzhodno Azijo. Pisali so, da mu bo prvi vihar te „stare škatlje“ pogrenil in da mora biti vesel, če priplode s tretjino brodovja do Japonske. In to je verjetno svet. Zato se tudi Japonci niso nič bali ruskega brodovja. Niso ugovarjali, ko je bil Roždestvenski s svojim brodovjem cele tedne pri francoskem otoku Madagaskar. Sedaj pa, ko vidijo, da je Roždestvenski vendar pripeljal „te stare škatlje“ do Kitajske in da so te škatlje jako nevarne za nje, postali so Japonci naenkrat grozno občutljivi in so takoj ugovarjali proti dolgemu bivanju ob obali francoske Kohinhine.

Tudi v drugem oziru je značilno, da se Japonci sklicujejo na mednarodno pravo, ko so ga pa sami že večkrat prelomili in ga še tudi dan na dan prelamljajo. Proti določbam mednarodnega prava so po tolovajski napadli ladje v Port Arturju, predno je bila napovedana vojska, napadli so ruski ladji „Korejec“ in „Varjag“ v nepristranski korejski luki, izkrcavali so svoje čete v nepristranskih korejskih lukah, posedli so nepristransko deželo Korejo, vdrli so v Mandžurijo, ki je po pravici Kitajska, ne da bi vprašali to državo, mnogokrat so že tekom vojske posiljali svoje čete čez kitajsko ozemlje itd. Vse to je hudo kršenje mednarodnega prava. Za nje bi naj to pravo ne veljalo, samo za Ruse. Sedaj ko

Umrl je pred lepim časom, kakor zdaj g. Mohorič! Spomin na Rajča in na perečo vprašanje celjske gimnazije, katera še zdaj nima svojega stalnega prostora, pa me podviza, da obudim pokopani načrt Rajčev in tovarišev.

On je zagovarjal gimnazijo v Ljutomeru in že davno bi imeli slovensko gimnazijo v Ljutomeru, ako bi se dalo Rajču prav. Treba je tudi pomisliti, koliko bi bila tudi naša slovenska šolajoča se mladina na boljšem in pa še — koliko bi bilo rešenega ozemlja onstran Mure, kajti slovenska gimnazija bi brezdvomno izvabilna tudi ogrske mladeniče na našo stran Mure študirat! Toda Rajčev načrt je izginil! Nesloga v mišljenju ga je pokopala. Sloga jači, nesloga tlači!

Smešničar.

Premetendečko.

„Povej mi, oče, ali dobim jaz enkrat veliko denarja?“

„Za to se ne brigaj, ampak pridno se uči. Denar ti kdo lahko ukrade, tega, kar se pa naučiš, pa ti ne more vzeti nihče!“

„Česar se ne naučim, pa mi tudi ne more nikdo vzeti!“

se jim Roždestvenski vedno bolj bliža in jim grozi s svojim brodovjem, sedaj kličejo svojo zaveznico Angleško, naj ne dopusti takega kršenja mednarodnega prava, da bi spravili nasprotnika v nepriliko. Iz vsega pa se kaže strah, ki jim raste, bliže ko prihaja rusko brodovje.

Kakor smo že zadnjič omenili, kroži po listih mnogo domnevovanj, kaj da namerava Roždestvenski.

Danes navedemo domnevovanje znanega angleškega strokovnega lista „Army and Navy Gazette“, ki izreka o bodoči bitki med ruskim in japonskim brodovjem tole sodbo: Mi smo mnenja, da se pričakovana pomorska bitka ne vname v kitajskem vodovju, marveč v neposredni bližini Japonske. Roždestvenski more imeti samo eden cilj: uničiti sovražnikovo brodovje. Da bi pa pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji pričel bitko, mora skušati, jo izsiliti v neposredni bližini Vladivostoka. To ni samo edino pristanišče, odkoder se sme nadejati pomoci in podpore, marveč isto se tudi pričakuje v luki od njegovih ladij. Takisto pa mora biti tudi za admirala Toga najugodnejše bojišče ono, ki bi bilo najblizje njegovemu zbiralnišču ladij. Vrh tega pa mu lahko rusko brodovje sploh uide in srečno dospe na mesto svoje določbe brez bitke. V tem slučaju bi bila njegov moralni poraz enak veliki izgubi. On se torej na noben način ne sme oddaljiti od svoje postojanke, marveč mora skušati, da čim uspešnejše zastopi sovražniku pot proti Vladivostoku. Od otokov Anambas, ki bodo v slučaju, da bi se rusko brodovje razločilo, brez dvoma zbiralnišče ruskih ladij, se lahko pride v Vladivostok po različnih potih, ki se pa vsi strnejo v Japonsko morje. Tu je torej mesto, kjer se bo postavil japonski admiral in čakal na sovražnika, tu je torišče, kjer se bo bila odločilna bitka.

Splošno se pričakuje — in kakor se nam zbi brez zadostnega razloga — da se bitka vname že tekom prihodnjih dni; in sicer temelji to na domnevovanju, da bo Togo navalil na sovražnika že med potoma in mu skušal povzročiti čim več škode. Lahko si predstavljamo, da si japonski admirал to želi, toda to je lažje rečeno, kakor pa storjeno. Torpedovke morajo imeti blizu svojo luko; križarke pa so vsled svoje nezadostne zaloge premoga omejene v svojem gibaju.

Za Japonce ni nobeno zbiralnišče ladij bližje potu, za katerega se bode najbrže odločil admiral Roždestvenski, kakor otoki Pescadores. Toda velika daljava od tod, v kateri bo najbrže plulo rusko brodovje, bo najbrže učinila, da bo admiral Roždestvenski lahko utekel, če plove v vzhodni smeri od otoka Formoze in ob severni obali filipinskega otoka Lucon. Zdi se skoro, kakor da bi Japonce to že uvideli in si zbog tega izvolili za svojo začasno zbiralnišče pristanišče Kelung na severnem obrežju otoka Formoze. Roždestvenskemu so torej odprta tri pota v Japonsko morje. Izmed teh je najkrajša pot skozi morski preliv Tsušima med Korejo in Japonsko, a obenem tudi najnevarnejša in smatrati bi bilo za samoumor, ako bi si Roždestvenski izvolil to pot. Ostajata še torej oba morska preliva severno in južno od otoka Jedo.

Morska ožina Tsugaru južno od Jeda je v ravni črti zvezvana z Vladivostokom in tvori najbližjo pot v to pristanišče. Ta preliv je precej širok in ponoči se pač lahko posreči, da ga prepluje celo brodovje, ne da bi je kdo opazil. Najdaljša, a zato tudi najmaj nevarna pot pa bi bila morska ožina La Perouse med Sahalinom in Jedom, ki ima še to prednost, da si Roždestvenski lahko brez težava izbere, ako bi bilo potreba, primerno zbiralnišče na otoku Sahalinu. Ako bi se sodilo po teh okolnostih, bi bilo najverjetnejše, da si Roždestvenski izbere baš to pot, za katero se je odločila tudi križarka „Novik“, ko je po pomorski bitki dne 10. avgusta m. l. hotela uteči v Vladivostok. Ta načrt bi se jej bil tudi posrečil, ako bi ji med potoma ne posel premog. Z veliko gotovostjo se torej sme trditi, da bo Roždestvenski plul skozi morsko ožino La Perouse.

Sam ena okolnost je, ki bi mogla to preprečiti. Vprašanje je namreč, ako je ta morski preliv že v tem času prost ledu; ako je torej morska ožina še zamrznjena, potem seveda Roždestvenski ne more računati z njo, ako se namerava že v kratkem napotiti v Vladivostok. V tem slučaju mu potem takem preostajata samo dve poti — korejska morska ožina in preliv Tsugaru. In v bližini enega izmed teh prelivov se mora vneti odločilna pomorska bitka!

Vzrok, da je admiral Roždestvenski tako dolgo ostal v zalivu Kamrank, je baje ta, ker je čakal tam na tretje brodovje pod admiralom Nebogatov. Pariški listi pa sedaj poročajo, da se je admiralu Nebogatovu, kakor javljajo najnovejše vesti z otokov Sunda, prigodila neka nezgoda. Brodovje vsled tega ni moglo v določenem času dospeti v zaliv Kamrank, kjer je nanje čakal admiral Roždestvenski. Podrobnosti o nezgodi so znane v vladnih krogih, ki jih pa prikrivajo javnosti.

Politični ogled.

Državni zbor bo začel zopet dne 3. maja zborovati. Važno bo to zborovanje za Jugoslovane zaradi tega, ker pride na vrsto tudi italijansko vseučiliščno vprašanje. Ministrski predsednik baron Gauč še vedno ni popolnoma zdrav. Z gotovostjo se glasi med poslanci, da bode večina ministrov-uradnikov odstopila in da se nadomestijo z ministri iz vrst poslanec. Štajerska poslanca grof Stürgh in dr. Derštata z vso gotovostjo računata, da postaneta ministra. Če se to zgodi, bomo imeli štajerski Slovenci zopet veliko pretpeti. Jugoslovanski poslanci bi se naj vendar enkrat odločno postavili, da dobijo ministrski sedež, naj potem na njem sedi Slovenec ali Hrvat, Štajere ali Kranjec.

Nemški štajerski kmetje, ki so združeni v kat. kmetskem društvu, so imeli dne 25. t. m. v Gradcu veliko zborovanje, na katerem je društvo poročalo o svojem delovanju. Društvo šteje blizu 35 000 udov in še vedno napreduje. Katoliška kmetska zavednost se med nemškimi kmeti veselo širi. Mnogi so obrnili hrbet bauernbündlarjem, ki zavzemajo med nemškimi kmeti isto stališče kakor med nami štajerjanci. Pravijo, da ljubijo kmeta, v resnici pa ga samo naganjajo v kremplje tržanov in meščanov, da kmete oskubijo. Najlepše uspeva katoliškemu kmetskemu društvu velika lastna hranilnica v Gradeu. Vodja katoliških nemških kmetov državni poslanec Hagenhofer je zaključil zborovanje z besedami: Držimo se gesla: Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega. A zabit evajmo tudi, da se bo dalo kmetom, kar je kmetovo!

Kreta hoče biti grška. Kreta je po zadnjem velikem uporu l. 1898 sicer še moralu priznavati turško nadvlado, a čutila je grški. Saj je tudi nadkomisar na Kreti bil grški princ Jurij. V zadnjem času pa se je hotela popolnoma javno in veljavno priklopiti h grškemu kraljestvu. Princ Jurij je obiskal vse merodajne vlasti, naj dovolijo združenje z Grško. A niso dovolile. Zdaj so si Krečani pomagali sami. V svojem deželnem zboru so proglašili, da se združijo z Grško ter naprosili princa Jurija, naj to naznani vsem velevlastim. Princ Jurij je to tudi gotovo storil, toda velevlastim se ne mudi tako kakor Krečanom. Vse pozorno pričakuje, kaj bodo velevlasti odgovorile in kaj bo rekla Turčija.

Dopisi.

Kamnica pri Mariboru. (Občinske volitve.) Dolgo let so pri nas vladali mariborski meščani, ki imajo tukaj nekaj vinogradov. Slednjič je vendar pošla potrežljivost domačinom, da bi še nadalje gledali, kako gospodarijo tujezi z njihovim denarjem in jih komandirajo. Zato so zahtevali kot pravični možje, da se mesta občinskih odbornikov pravično razdele. Večino naj imajo domači, da si sami gospodarijo v svojo korist, en razred pa radi

prepuste meščanom, da morejo tudi ti zadostno zostopati svoje koristi kot posestniki nekaterih vinogradov. Zato so se podali posestniki v volilni boj, v katerem so si tokrat priborili tretji razred. V drugem razredu se še tokrat niso udeležili volitev, toda upajo, da si bodo domači volilec tega razreda do prihodnjih volitev stvar dobro premislili in volili domačine. Prvi razred pa itak preustrojio meščanom. Sedaj je v občinskem odboru šest domačinov in pa trije „purgarji“. Zmaga toraj ni tako slavna, kakor jo skuša opisati „Marburgerca“. Cela volitev kaže, da se začnejo kmetje v okolici zavedati in da nočejo več ostati hlapci meščanov, ki so do sedaj gospodarili v tej občini kakor so hoteli.

Meščani so tokrat napeli vse sile, da bi dobili zopet občinski odbor v svoje roke. Pobrali so vsa pooblastila, tudi takšna, ki so po postavi neveljavna. Volilna postava za kmečke občine pravi, da sme posestnik tedaj poslati svojega oskrbnika s pooblastilom volit, in le njega, če ne stanejo v tisti občini. In vendar je mariborski župan Schmidler volil za bolanega posestnika Rudl-na. Za posestnice sme voliti z njenim pooblastilom samo njen mož, in vendar je volil za posestnico Lipp znani Asinger. S takimi sredstvi je delala meščanska stranka. In ljudje te stranke si drznejo psovati domače posestnike, ki so se hoteli otresti meščanskega jarma, in jim predbacivati, da delajo s hudičevimi in najnesramnejšimi sredstvi pri volitvah. Lažnjivce in obrekovalec imenuje „Marburgerca“ tiste, ki so bili z domačo stranko. Tako pišejo listi nemčurske stranke o kmetu, ki noče plesati kakor oni hočejo. Kamniški volilci posestniki, zapomnite si dobro, kako o vas pišejo mariborski „purgarji“! Pri prihodnjih volitvah pa vstanite kakor en mož, in vržite iz odbora nasprotnike svoje kakor tudi tiste, ki bi ž njimi potegnili. Kdor ni z vami, ta je zoper vas! Čast vsem tistim, ki so neustrašeno volili svoje sosede, kmete! Dotični pa, ki so se še tokrat dali premotiti po sladkih besedah meščanov, spamejte se, ne tlačanite več purgarjem, ampak volite s svojimi sosedi. Ravno tako kakor se vi ne silite v občinski odbor mariborski, naj se tudi meščani ne silijo v vaš občinski odbor. Vsak naj gospodari v svoji občini!

Iz Hajdina. Gotovo se Vam, gospod urednik, ne bo zdelo čudno, da smo bili Hajdinčani minule velikonočne praznike prav dobre volje. Kako pa bi se jih človek tudi ne veselil, saj smo se tako dolgo pripravljalni na nje! Sicer nam je muhasti april do zadnjega vedno malo nagajal: zdaj se nam je prav toplo nasmejal, kmalu na to pa se razjezikl in nas tako srdito pogledal, da nam je kar tesno postalo pri srcu, potem pihal zopet prav neprijazno, menda same jeze in žalosti, ker že čuti svoj skorajšnji konec. Konečno pa se je pomiril, in tako smo veselo obhajali alelujo. — In ker smo vneti za vse dobro, smo se tudi držali dobre starodavnne slovenske navade — šli smo v Emavs — po pisanko. Tako sem tudi jaz vzel palico v roke, in hajd, udarim jo po Gornjem Hajdinu. Veste, gospod urednik, čisto zamišljen sem bil, gotovo v same pisanke, kar me naenkrat nekaj neprijetno zбудi iz mojega sanjarjenja. Čof! sem zadel z nogo ob nekaj mehkega, in ko iznenaden pogledam kaj je, oh kaj vidim? Moji lepi, svitli črevlji — prvokrat sem jih ta dan obul — bili so pomazani z lužo; in ko hitro odskočim na drugo stran, zajdem še v večjo mlakužo. Spaka, zamrmram, kaj pa bo sedaj s pisanko, in gledam, kako bi se rešil iz zadrage; pa vse zastonj, povsod luža in blato; še voz, ki je prišel za mano, je imel veliko težavo, da se je prerinil naprej. Pa ne smete mislit, da se je to zgodilo v kakem klancu; cesta je popolnoma na ravnom, kakor po mizi in pelje lepo sredi skozi vas; samo to slabost ima ta cesta, da se noče sama navoziti. Čisto blizu je velika jama prodca, in treba bi bilo le nekaj odločnih mož, par krepkih rok, najbolj pa seveda dobre volje, in cesta bi lahko bila v najboljšem stanu. Le poglejte si, možje

hajdinski, vašo cesto, pravi tir se niti ne pozna več; vsak se izogne mlakuži na drugo stran, in tako zreže lepo trato, kjer bi rastlo obilno trave in sadna drevesa — seveda bi se morala tudi sama nasaditi — bi bila najlepši kras za vas. In tako uboge so ceste tukaj skoraj povsod: na Gorečji vasi, na Spodnjem Hajdinu in drugod; in vendar ni nikjer lažje imeti dobrih cest, kakor ravno na Ptujskem polju. Kdo je torej kriv, da so ceste tako slabe? Dolžnost naših občinskih mož pa je, da že vendar enkrat kaj storijo za ceste, saj bo to le vaša korist! Sicer utegne še kdo v najlepšem vremenu obtičati v blatu ali se celo pobiti, meni vsaj je vzelo vso dobro voljo, moral sem se ves klaver obrniti domov in pisanko odložiti za prihodnje leto. Kako se mi bo takrat godilo, Vam poročam, ako Bog da zdravja in Hajdinčani napravijo boljše ceste! — Eden, ki je hotel iti po pisanko.

Iz ormoškega okraja. (Slovensko uradovanje) Pred kratkim dobil sem v roke od večih gosp. županov spisane „Črnovojniške zglasilnice.“ Čitam, čitam, a sam sebi nisem mogel verjeti. Čudil sem se, in sem mislil, da ne vidim dobro. Mogel sem si pač natakniti tiste velikanske — amerikanske očali, katere imajo samo obrobke, stekla ni v njih, pa mi vendar v takih slučajih zelo dobro služijo! To so zelo izvrstne očali. Še skozi zid se vidi žnjimi, seveda le takrat, če je luknja skozi.

Obrazec bil je dvojezičen, nemški in slovenski. A, od gosp. župana je bila črnovoj. zglas. spisana seveda v blaženi nemščini! Pa še kako! Tam kjer je vpisana dežela, je bilo zapisano — „Steuermarkt.“ To sem takoj pogruntal. Po naše bi to bilo „davčni sejem.“ Tristo kosmatih medvedov, to bi že bilo nekaj za nas uboge kmete. Zdaj bomo pa vsi toto presneto dačo, ki nas tako davi, nesli na sejem. To bo vam stiska na sejmu. Prodajalcev bi že bilo veliko, ali bi pa bilo tudi kaj kupcev, pa je drugo vprašanje?

Čitam dalje. V drugi rubriki je bilo zapisano „ksont.“ To mi je pa že delalo preglavico, kaj bi to bilo! Stikal sem po vseh kotih in krajinah med knjigami, ali bi se morebiti ne našel kje kaki „leksikon“, kateri bi mi to besedo razjasnil. Po dolgem premišljavanju in tehtanju sem naposled pri mizi zadrenal. Sanjalo se mi je, da sem hudo zbolel, tak na vse mrteve žlake! V tej bolezni me pride nekega dne ravno dotični župan obiskat. Po kratkem pozdravu stopi k moji postelji ter mi reče: „No kolega, ali boš kmalo „ksont?“

Jo že imam, zakličem ter skočim po koncu. Pa oj nesreča, stol, na katerem sem sedel in dremal, se prekučne, in jaz sem padel kakor sem dolg in širok na tla. Sreča moja, da nisem dolg niti širok še manj pa debeluh in si torej pri padcu nisem kosti polomil. Zdaj pa naj reče kedo, da sanje niso resnične! Kar sem prej dolgo zastonj tuhtal, to so mi sanje v jednem trenutku razjasnile. „Ksont“ ta imenita beseda bi se po slovensko rekla zdrav. Na zadnje sem še izvedel, da je ta g. župan pristaš ptujskega klukca. No potem se pa ni čuditi!

Vzamem v roko drugo „črnovoj. zglasil.“ Pa oj čuda! Tudi ta je bila pisana v edino zveličavni nemščini! Ta je bila spisana od gosp. župana, od katerega bi se kaj drugega mislilo in pričakovalo! Ta gosp. je v Ormožu skoraj pri vseh slovenskih zastopih in odborih, in je menda starosta med župani. Starejši bi naj bili nam mlajšim za vzgled; a v tem jih nikakor ne moremo posnemati!

Dvakrat smo že imeli župani omenjenega okraja županski shod v Ormožu. Sklenili smo marsikaj koristnega. Poslali smo tudi resolucijo c. kr. okraj. glavarstvu v Ptiju gledé slovenskega uradovanja. Sedaj pa menda gg. župani čakajo, da bi je c. kr. okrajno glavarstvo opozorilo na dotični sklep, ali je morda pod kaznijo prisililo, da bi slovensko uradovali. No, kaj še! — Kateri župan noče slovensko uradovati, proč ž njim; saj je povsod zadosti narodnih mož, ki naj prevzamejo to nalogu. Ni zadosti, da delamo na shodih sklepe; de-

janja je treba! Po koncu glave, gg. župani! Slovensko barvo na dan! Nastopajmo skupno! Poslužujmo se po postavi nam zajamčenih pravic in zmaga bo in tudi mora biti naša!

Razne stvari.

Iz domaćih krajev.

Osebne vesti. V politični službi sta predstavljena: Okrajni komisar g. Ferd. Zoffal iz Ljutomera v Slovenjgrade in namestniški konceptni praktikant dr. Anton Kozesnik iz Konjic v Ljutomer. Ferdinand Zoffal so tisti gospod, ki so v Ljutomeru opsovali slovenskega kmetskega mladeniča s „svinjo“. Kmetje slovenjegraškega okraja, pazite torej na svojega novega komisarja! — Novi c. kr. notar v Gornjem Gradu g. August Drukar nastopi svojo službo dne 1. maja. — C. kr. notar v Gornji Radgoni g. Oton Ploj nastopi svojo službo v Črnomlju dne 1. maja.

Srebrno poroko je obhajal v krogu svoje družine dne 24. t. m. g. dr. Fr. Firbas, c. kr. notar v Mariboru. Na mnogaja leta!

Mariborske novice. V velikem tednu je bilo na tukajšnjem trgu ostro nadzorstvo glede prodaje živil. Policia je prijela več oseb, ki so prodajale pokvarjena ali nezdrava živila. Posestnica Marija Irgolič iz Razvanja je dobila 48 ur zapora, ker je prilivala k mleku vodo. Viničarka Marija Lešnik iz Košaka je dobila zaradi istega prestopka tri dni. Viničarka Katarina Leber iz Št. Petra je prodajala žarko maslo in je zato dobila tri dni ostrega zapora. Slabo mleko je prodajala kot sveže viničarka Marija Geiger iz Kamnice, obsojena je zato na tri dni ostrega zapora. Pred okrožno sodnijo se bosta zagovarjali zaradi prestopka postave za živila kočarka M. Vombeck iz Velke Zimice in Barbara Mohorič iz Zlatolič. Prva je prodajala slabe, zdravju škodljive klobase, druga pa smrdeče konjske klobase. — V Mariboru so letos samumori skoro na dnevnom redu. Toda ne streljajo se ubogi ljudje, ki bi to storili mogoče iz pomajkanja, ampak sami takšni, ki so živeli udobno ali pa celo v obilici. Minoli teden, dne 18. t. m. sta se zopet ustrelila dva moža: 37-letni kovač Alojzij Terčak in 31 letni strojvodja Rudolf Sajsek. — V tovarni južne železnice na koroškem kolodvoru se je ponesrečil delavec Jožef Keberlin minoli teden. Padel je v neki kanal. Pri tem se je precej poškodoval. — V tovarni južne železnice je poškodoval brusni stroj delavca Alojzija Cugmeister na desni roki tako močno, da bo težko kedaj roka več za delo. — Sedaj so se začele v Mariboru že tudi ženske streljati. V torek, dne 25. t. mes. se je namreč ustrelila žena oskrbnika „Burgmäjerhofa“ gospa Bruderma. Kar se tiče samomorov, Maribor niti ne zaostaja za velikimi mesti. To je znamenje, da prebivalstvo napreduje — seveda samo v slabem. — Pri mariborskem mestnem magistratu je razpisana služba uradnega vodje „Marburgerca“ zahteva, da mora priti na to mesto nemški uradnik, pri katerem ne sme biti ne trohice dvoma na njegovem nemškem mišljenju. Tako delajo nemški listi, da spravijo kakega nemškega zagrizenca v dobro službo. To bi morali posnemati vsi naši slovenski kmetje! Vedno in povsod bi morali zahtevati slovenske uradnike! — Cena živini je zelo padla, a mariborski mesarji so ostali s cenami za meso na isti višini, kakor tedaj, ko je bila živila najbolj draga. Ptujski „Štajerc“, ki ima zveze z meščani, nam naj pove, kako naj postane kmet bogat? — Pri volitvah v Kamnici sta se pokazala kot navdušena nasprotnika domače kmetske stranke posebno mariborski trgovci z reznim blagom Grubič in trgovci z železnino Frangeš. Oba živita od kmetov, in bi morala zapreti svoje prodajalne, ako bi si kmetje enkrat domislili in ne hodili več k njima. — Iz občinskega sveta so izstropili, kakor smo že zadnjič poročali, širje občinski svetovalci. Od teh sta dva, podžupan Pfriemer in ravnatelj deželne poskuševalnice Šmit zopet prišla k seji in sprejela svoje

mandate, dva pa, dež. sodni svetnik Libiš in trgovec z milom Wolfram nočeta nikakor preklicati svoje odpovedi. Gotovo imata zato tehtne vzroke! — V včerajšnji občinski seji se je obravnavalo med drugim tudi o nadaljevanju mestnega vodovoda v občino Karčevino. Naši meščani zahtevajo, da plača občina Karčevina vse stroške in da položi za varščino 8000 K. Vse pravice do vode pa ima mestna občina. Pogoji so za občino Karčevino zelo hudi! Kakor povsod, misljijo si tudi tukaj meščani: Kmet plačaj, pravice pa nimaš nobene! — Saje so se vnele v hiši Lešnik in Tržaški cesti dne 25. t. mes. okoli 7. ure zvečer. Ogenj so pogasili domači, predno je prisla požarna brama.

Izpit učiteljske usposobljenosti na c. kr. mariborskem utitelišču se začne v pondeljek dne 1. maja pred komisijo, kateri predseduje deželni šolski nadzornik Peter Končnik.

Mariborski meščani bi bili hudi, ako bi jim kdo očital, da nimajo slovenskih kmetov v okolici radi, posebno pri kakih volitvah bi jim to bilo skrajno neljubo. In vendor! Mariborski meščani se na vse kriplje trudijo, da bi se sezidala železnica iz Zelenega Travnika v Maribor. Zakaj? Sedaj privažajo na mariborski trg svoje pridelke kmetje iz Dravske doline, iz Dravskega polja in iz Slovgoric. Meščani pa bi z novo železnicu radi dobili še iz nemških krajev ljudi s svojimi pridelki na mariborski trg. Nasledek bi bil, da postanejo vsi kmetski pridelki nekoliko cenejji, oškodovan bi bil torej le slovenski kmet. Posestniki iz gornje pesniške doline pa bi tudi nič ne pridobili, kajti za mnoge bo vedno ostala ugodnejša peš-pot zaradi bližine!

Sadjarska in vinarska šola v Mariboru. Že večkrat smo povdarjali, da ta šola ne basni tako spodnještajerskemu kmetu, kakor bi lahko, ako bi bila slovenska. Drugod hodijo učitelji takih šol po celem okraju ter poučujejo ljudstvo, a da bi kateri izmed učiteljev mariborske vinarske šole šel med slovenske kmete, tega še ni bilo slišati! Pač pa hodijo učitelji te šole k nemškim meščanom in tržanom ter jim dajajo pouk, katerega bi naj podajali kmetom. Naši slovenski deželni poslanci morajo v deželnem zboru zahtevati, da se odstranijo z mariborske vinarske šole vsi nerabni učitelji!

Od sodnije. Dne 24. marca t. l. je šlo več ogrskih delavcev skozi trg Ljutomer od delavcev goric proti domu Ker so slovenski peli, prepovedal jim je to ljutomerski policaj Lakner. Nekateri od delavcev so ga vsled tega začeli psovati, zaradi česar so bili obsojeni od okrajne sodnije v Ljutomeru, dva sta ga pa nabila z motikami. Pri okrožni sodniji v Mariboru sta bila zato obsojena Marko Kozlar na tri mesece in Matej Žižek na dva meseca ječe.

Nekaj za davkoplačevalca. Upravno sodišče je z odlokom od 22. listopada 1904, štev. 12.388, razsodilo, da so vloge za podatke podlaga za odmero osebne dohodnine po § 219. o. d. z. od 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 koleka proste. Kakor znano, so morale biti dosedaj take prošnje kolekovane s kolekom za 1 krono, drugače so pri uradih vlogo grajali in predpisala se je poleg primanjkljaja kolekvine tudi kazen.

Slovenski kmet in vlada. Če se kje med nemškimi kmeti dogodi velika nesreča, bodisi vsled požara ali povodnji, takoj spise naša deželna vlada oklic za mile darove. Celo za ponesrečence v drugih deželah so se izdali že taki oklici, kar tudi popolnoma odobravamo, ker se naj vsakemu nesrečniku hitro in zdatno pomaga. Zdaj pa je zopet zadela po požaru velika nesreča kmete v Šeščah v Savinski dolini. A deželna vlada še ni storila koraka, da bi se za nje nabiralo. Seveda, ker so pri vlasti sami nemški uradniki, ponesrečenci pa so slovenski kmetje.

Občinske volitve v Kamnici so „purgarje“ neprijetno presenetile. Uvidijo, da so se domačini začeli zavedati, in da bo vsled tega odbila purgarski komandi v Kamnici kmalu zadnja ura. Seveda po svojem časniku „Marb. Zeit.“ so hoteli nalagati javnost, da

so bile zadnje volitve velika zmaga za purgarsko stranko, ki je baje podrla stranko domačinov v dveh razredih, le v tretjem še so domačini lahko zmagali. A „Slov. Gosp.“ je povedal resnico, da so namreč pri tej voliti domačini prvokrat prebili purgarski led. Zdaj je seveda huda zamera pri omenjenem purgarskem časniku, ker se mu je pred javnostjo dokazalo, da je lagal. Purgarji domačinom pa vendarle ne bodo več dolgo komandirali.

Umrl je v Trstu dne 26. t. m. g. Fran Rakusa, pos. kontrolor „Tržaške posojilnice in hranilnice“, v 46 letu. Pokojnik je bil rojen v Cvetkovičih na Štajerskem leta 1859. Po dovršenih učiteljskih študijah je služboval na Humu, pri Sv. Bolfanku, v Dobovi pri Brežicah in slednjič v Trstu na Ciril Metodovi šoli. Bil je vedno gojitelj pesmi in glasbe; bil je dolgoleten pevovodja pri raznih zborih, posebno je omeniti njegovo delovanje pri bratovščini sv. Cirila in Metodija, kjer je hodil voditi petja v tri cerkve ob vsakem vremenu. Deloval je tudi na slovstvenem polju. Ko je opustil učiteljstvo, prišel je v posojilnico, kjer je bil vsega skupaj osem let. Tu je bil zelo veden, izborni uradnik. Blag mu spomin! — V Vojniku je umrl dne 25. t. m. hišni posestnik g. Ferdinand Raklev, 63 let star. N. v. m. p.!

Samomor. Iz Črešnovca se nam poroča: Na kolodvoru Slov. Bistrica se je obesil dne 19. t. m. 22 letni Franc Soršak, sin gostilničarke Jožefine Soršak.

Poskušen samomor. Pri Zavru je skočil minoli teden posestnik Janez Kokot v Dravo. Nekemu finančnemu stražniku se je posrečilo, ga potegniti iz vode. Komaj pa je mož doma menjal mokro obleko s suho, že je letel zopet k Dravi ter se zagnal v njo. Toda tudi sedaj so ga potegnili na suho ter oddali orožnikom, ki so ga odpeljali v Ptuj na varno. Mož se je gotovo zmešalo. En dan prej je svojo tačo tako pretepel, da jo je težko poškodoval. Vsled tega se bode moral zagovarjati pred sodnijo zaradi težke telesne poškodbe. In to ga je baje gnalo v smrt.

Nesreča. V Št. Andražu v Slovgor. je prišlo minoli teden več ponočnjakov skupaj. Posestniški sin Alojzij Družovič je imel revolver in je enkrat ustrelil. Kroglja je po nesreči zadela Jožef Rajšpa v spodnjo čeljust. Prepeljali so ga v graško bolnišnico. — V mariborsko bolnišnico so pripeljali v nedeljo zvečer 26 letnega fanta Janeza Duha iz Spod. Dupleka. Pri streljanju je dobil težke rane na desni roki in na obrazu.

Od nekod. Dne 19. t. m. dogodil se je v centralni viničarski šoli na Bregu pri Ptiju jako zanimiv, a tudi brezmejno škandalozen slučaj. Prišli so trije kmečki fantje z namenom, se seznaniti v glavnih potezah z delom pri cepljenju trt, kakor tudi pri vlaganju cepljenk itd. Toda sreča jim ni bila mila. Prišla je „njihova milost“ — takozvani „gospod šafar“, Scherbella po imenu, ki jih je, zaslišavši slovensko govorico, kar — zapodil. Kaj porečete k temu počenjanju, gospod urednik? Kaj porečete drugi prijatelji vinarstva? Ali ni to krivica, ki se more dogajati le v krajih, kjer gospodarijo ljudje, ki sovražijo svoj jezik, svoj narod? Slavni štajerski deželni odbor pa vprašamo: Čemu žrtvuje dežela toliko denarja za te zavode, ako si ne smejo domači vinoigradniki, ali njih sinovi, ogledati dela, ki je potrebno pri novodobnem vinarstvu? Kdo pa plačuje, kdo vzdržuje te šole? Marli ne kmetje? A če je zavod vzdrževan od kmetov, ali si ga potem ne smejo ogledati, ko je takorekoč njih last! Tudi bi svetovali slavnemu deželnemu odboru, da bi preiskal vzrok, zakaj je izmed 32 lansko leto vstopivših učencev, dovršilo šolo samo — 9? Toliko za danes! Če bo treba, se še oglasimo!

Iz Bismarckove ulice v Ptiju. Svojo trgovino je imel nasproti Štajercu, na kogega delovanje je gledal z velikim dopadenjem. Zdaj ga je zadela zaslужena kazen, namreč Maksa Vegšajder, trgovca v Bismarckovi ulici v Ptiju. Prišel je v konkurs in pretekle dni je

bil zaradi zadolžene kride obsojen na 14 dni strogega zapora z enim postom na teden! V Bismarkovo ulico še pač zavedni Slovenci iz ptujske okolice vedno nočejo hoditi kupovati!

Iz Krčevine pri Ptiju. Dandanes se vse giblje in poteguje za svoje. Zato tudi nas Slovence v lepi Krčevini kliče sveta dolžnost, kajti občinske volitve se bližajo! Če vidimo, kako se tujci vesele naše rodne zemlje in napenjajo vse moči se je polastiti, naj mi Slovenci roke držimo križem? Ne, to ne sme biti! Vzamimo si za vzgled naše pradede! Ti so morali vzeti v roke ostre meče in naložiti puško ob ramo, da so se obranili krvolocenega Turka. Tega vsega sedaj ni treba, da se obranimo nenasitnega tujca, ki hrepeni po naši zemlji. Treba je samo priti k volitvam, naj si bodo kakor nekoli. Da pa zmagamo, treba je edinstvo. Brez edinstvi ni mogoče zmagati. Zatorej se udeležite dne 1. maja vsi občinske volitve!

Odlikanje ljudskošolskega učenca. Jožef Laki, 13 letni učenec slovenske šole v Ormožu, je dobil od c. kr. namestnije v Gradcu talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 h, ker je 26. julija lanskoga leta rešil součenko Terezo Novak, da ni v Dravi utonila. Dne 18. aprila t. l., to je zadnji šolski dan pred veliko nočjo, je šolski vodja v navzočnosti vsega učiteljstva, starišev in vseh učencev imenovanemu dečku izročil slovesno dotično hranilno knjižico ter je v svojem nagovoru povdarjal, da pač redkokedaj 13 letni deček dobi enako odlikovanje, ki je čast za njega, za starše, za učiteljstvo in posebno tudi za šolo, na kateri se vzgojuje.

Skušnjo za podkovanje lahko naredijo dotični kovači, ki niso obiskali tozadevnega tečaja, v drugi polovici meseca junija na deželnih podkovnih šoli v Gradcu. Prošnje za to so vposlati do 1. maja t. l. na predsednika komisije g. dr. Albert Schindler (Statthalterei.) Pridjati je učno spričevalo o triletni službi kot podkovač.

Iz Ljutomera. Gospod Ivan Kukovec ustanovitelj in mnogoletni načelnik „Okrajne posojilnice v Ljutomeru“, je vsled slabega zdravja in starosti pred kratkim odložil posel načelnika tega denarnega zavoda. Načelnštvo in nadzorno svetovalstvo mu je v svoji zadnji skupni seji za njegove zasluge izreklo laskavo zahvalo in se mu je isto tudi pismeno sporočilo. Z ustanovitvijo ljutomerske posojilnice si je pridobil g. Kukovec nevenljivih zaslug na polju narodno-gospodarskega osamosvojenja našega lepega Murskega polja in si je sam postavil spomenik „aere perennius“. Dal Bog, da bi zaslužnemu starčku bilo sojeno, še mnogo let z veseljem in ponosom gledati plod svojega zaslužnega delovanja.

Gornja Radgona. Naš notar g. Oton Ploj nas zapusti zadnjega tega meseca, da nastopi s 1. majem svojo novo službo v Črnomlju na Kranjskem. Posojilnica in bralno društvo, pri katerih je tako požrtvovalno deloval, sta mu priredili odhodnici, pri katerih so se mu govorniki zahvaljevali za njegovo delovanje v korist narodu. Z gospodom notarjem Plojem izgubimo osebo, do katere smo se zaupljivo obračali v vseh narodnih vprašanjih in pri kateri smo našli tudi vedno dober nasvet. Da je naš okraj narodno tako napredoval in da se trese stolec orehovskemu Wratsku, v tem ima g. notar Ploj veliko zaslug. Kličemo mu: Na veselo svidenje!

Gornjeradgonski okraj. Kakor nam prijatelj lista piše, vzbuja po celiem okraju preiskava zaradi nekega varuštva v Črešnjevih, župnija Sv. Peter pri Radgoni, veliko in splošno pozornost. Cela reč je pri sodniji, ki se je zanimala že tudi, kako mnenje imajo o celi stvari orehovski oča Wratschko, črešnjevski Franc Pavlič in radgonski Winkler. Varuh je bil stricnik orehovskega preroka, Fran Wratschko. Želimo, da bi sodnija v Gornji Radgoni postopala nepristranski in da bi se za ta slučaj najzanimali tudi naši državní poslanci!

Iz Planinske vasi nam piše somišljenik: V velikem tednu sem imel nepovabljen obisk,

in sicer neka reva se mi ponudi na praznike v podobi „Štajerca“. Ker pa se sedaj dobrega prijatelja dela, s časoma bi pa morebiti hotel gospodariti po Planinski vasi, ga nisem sprejel, ampak mu naročil, naj odide in gleda, da pride pravočasno v svojo mlako, od koder je prišel. Bila pa je že sobota, in revež ni znal bližnjega pota nazaj, ni mu bilo mogoče peš priti do nedelje k svojemu gospodu. Zato sem ga izročil fantom, naj mu najkrajšo pot po kažejo. Glejte, kaj so ti pogrunitali! Na vse zgodaj na veliko nedeljo ga vzamejo na hrib sv. Miklavža, in od ondod ga pošljejo s pomočjo enega možnarja po zraku nazaj. Ker pa ni imel časa vzeti slovo od svojega bratca v vasi, kjer je hvala Bogu samo eden, je grozno zastokal, „bunf“, tako, da se je celo vas potresla. Upam in želim, da se je še edini „Štajerc“ v občini tako prestrašil, da tudi tisti kmalu izgine.

Nemški podučni jezik v Mozirju. Veseli se nemški listi, ki trdijo, da je občinski zastop trga Mozirje sklenil razširiti ljudsko šolo na ta način, da se bo v 4. razredu poučevalo samo v nemščini in da bo vodstvo šole poveril nemški moči. Ali je res?

Srečni ribiči so na veliko sredo v Sotli blizu Bizeljskega vjeli soma, ki je imel ne-navadno dolgost od 1 m 90 cm, ter je tehtal 40 kg. Ker ima som izvrstno meso, so ga hitro razpečali, kg po 1 K 20 vin., ter si tako lepo pisanko skupili.

Konkurz je napovedan čez premoženje A. Fres, roj. Stanovič, Branjevke v Laškem.

Šoštanj. Vojaški nabor za sodniški okraj Šoštanj se je vršil dne 18. in 19. t. m. Izmed 220 nabornikov je bilo potrjenih 29 in sicer največ iz velenjske občine. Vsi slovenski fantje so si ob tej priliki okinčali prsa s slovenskimi traki.

Celjske novice. O dr. Dečku poročajo graški listi, da se nahaja v ondotnem sanatoriju Meerscheinschloss, katerega bo skoro gotovo v 2 mesecih zdrav zapustil. Odvetniška zbornica naznanja, da dr. Dečka v pravnih stvareh nadomešča v Celju dr. Karlovsek. — Posestnik Marošek iz celjske okolice je peljal dne 22. t. m. voz apna po cesti proti Sv. Jožefu. Ko je z vozom na nekem posebno strmem mestu počival, je hotela neka osemletna deklica podložiti kamen. V tem trenutku pa se je voz umaknil nazaj in je šlo kolo deklici čez desno roko in ji zmečkalo vse prste.

Letni časi. Spevoigra. Slovenski mladini poklonil Ant. Kos. Cena 3 K 20 h. — Samo „Besedilo spevoigre“ „Letni časi“ stane 24 h; če se naroči večje stevilo, primerno ceneje. Za letošnjo Veliko noč nam je podaril v zelo prikupljivi zunanjih oblikih krasno pisanko požrtvovalni in delavni vzgojitelj g. Ant. Kos. „Letni časi“ je venec lepih pesmi za deklamacije in petje bodisi eno-, dvo- ali triglasno s spremljevanjem glasovirja. Ker je celo delo zelo priprosto in lahko, pa vendar pravilno prirejeno, se bo dalo brez posebnih težav mnogokrat izvajati.

In prepričani smo, če se bodo začele prirejati večkrat šolske slavnosti s petjem in sicer izbranim in zanimivim vzporedom, bo to le v blagor mladine in šoli sami v korist: otroška srca se bodo šole oklenila z ljubeznijo, ker bodo spoznala v njej res učiteljico za življenje in svojo pravo prijateljico, da, drugo mater; lepa igra in pesem jih bo z večjo silo, ko vsa stroga disciplinarna sredstva navajala k dobremu, ker blaži srce in s tem močno vleče tudi voljo. Zeleli bi pa, naj bi tudi šoli odrasla mladina imenovano spevoigro proizvajala, zlasti v krajih, kjer je ista organizirana, šola pa morda še v rokah narodnih nasprotnikov. Zato opozarjam zlasti vodstva dekliških zvez na to delo; te bodo same imele s krasnimi deklamacijami in pesmimi mnogo veselja, hkrati pa dobé lepo snov za svoje prireditve. Saj vemo, da ponekod postajajo slavnosti že enolične, ker manjka raznovrstne tvarine za nje. Evo vam tukaj čisto novo in hvaležno nalogo! — Gospod prireditelj je pa tudi s tem delom, kakor s svojo knjižnico, storil zelo dobro delo za našo mladino in s tem za ves narod.

S. S.

Cerkvene stvari.

Od Sv. Urbana pri Ptju. Na belo nedeljo, dne 30. aprila bo naš rojak, č. gospod P. Pavel Potočnik daroval prvo sv. mašo pri Sv. Urbanu nad Ptujem.

Prestave pri č. misijonarjih. Č. g. Alojzij Pogorelec je prestavljen od Sv. Jožefa pri Mariboru k Sv. Jožefu nad Celjem, č. g. Mihael Klančnik od Sv. Jožefa nad Celjem v Ljubljano in č. g. Fr. Dobršek iz Ljubljane k Sv. Jožefu pri Mariboru.

Marijino življenje. V naši tiskarni je izšla zopet nova knjiga. Naslov ji je: Kartuzianskega brata Filipa Marijino življenje. Po staronemškem izvirniku priredil Matija Zemljic, (kaplan pri Sv. Jakobu v Slov. gor.) Knjiga, ki je izšla v založbi prevajateljevi, se dobiva tudi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena se v kratkem naznani.

Na Breznm ob kor. žel. je letos bratovska nedelja druga po Veliki noči.

Društvena poročila.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v okoliški šoli v četrtek, dne 4. maja t. l. ob 1/4, 10. uri dop. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Računanje na nižji stopnji, osobito povdarja merjenje in deljenje. Podavatelj: g. prof. Lavtar. 4. Poročilo o obč. zboru „Zvezze“. 5. Volitev delegatov za „Zvezzo“. Po zborovanji prijateljski sestanek v „Narodnem domu.“ K prav obilni udeležbi vabi J. Kopić, t. č. predsednik.

Iz St. Ilja pri Velenju. Veseli velikonočni prazniki so minuli. Z veseljem in radoščjo podal se je vsaki v milo, lepo cerkvico k sv. opravilu. Zares, vse se veseli Velike noči, posebno mali otročički, koji dobivajo od botrov po stari navadi pisanko. Zaslišalo se je ob praznikih, da sneujejo tukaj bralno društvo, kar se posebno z velikim veseljem pozdravlja. Zopet korak naprej! To je lepo! Kmetijsko zadružno in sadjarsko in vinarsko društvo že imamo, zdaj še pa prav potrebno bralno društvo pride! Vsa čast, mili mi rojaki! S ponosom lahko rečete „malo nas je, pa mi smo možje in pošteni fantje.“ Pokažite torej, kaj morete! Ki ste že itak izobraženi in, želite imeti ne samo časopise doma, ampak iste skupno v bralnem društvu tudi za tiste, kateri si jih ne morejo preskrbeti. Saj imate može, kateri se trudijo za probuo in blagostanje krasne dolinice, na čelu njim župan g. Martin Koren in g. Ivan Kranjc in še več drugih. Slišal sem, da se fantje zelo zanimajo in prizadevajo za bralno društvo, posebno pošten in priden fant Franc Verdev. Hvalevredno je to in posebej za fante koristno, da bodo ob nedeljah vsaj kaj brali, ne pa po gostilnah se pomikali. Pristopite toraj mnogoštevilno, saj celo leto ena kronca ni veliko in lahko jo vsaki žrtvuje. Torej na noge, in pokažite vašim sosedom v Velenju, katerih bralno društvo na jetiki hira, da pri vas ne bo tako, da se boste prizadevali, kar boste osnovali, da boste tudi to vzdržavali in da bo društvo tako procvitalo, kakor na Dobrni. Nadejam se torej, da se boste zbrali prihodnjo nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. popoldan v šolski sobi v obilnemu številu, da se bo bralno društvo osnovalo. Na veselo svidenje!

Novo društveno življenje. V postu je nastal, kakor je samo obsebi razumevno, majhen prestanek v našem društvenem življenju. Zdaj pa, ko se je po cerkvah odpela aleluja, bo zopet društveno življenje dobilo svoje pravice. Naš vzor je, da se kolikor mogoče, prirejajo poučna predavanja. Naš kmetski narod si le tako zagotovi trdno stališče v gospodarskem in političnem oziru, če si pridobi visoko izobrazbo. Čim bolj izobraženi bodo slovenski kmetje, tem bolj nepremagljivi in samostojni bodo postali. Resno in trezno, kakor naši bratje Čehi na severu, moramo smatrati življenje ter se tudi za vse boje dobro pripraviti. Slovita slovenska lahkomiselnost mora izmed nas izginuti. Na Kranjskem se je katoliško-narodna stranka zopet z vso ji lastno navdušenostjo poprijela izobraževalnega dela že pred

Veliko nočjo. Dne 9. aprila je priredila kar tri poučna predavanja. V Dobrovi je prednašal svetnik Vencajz o zavarovanju. V Polhovem Gradišču je predaval dr. E. Lampe o velikem počnemu izobraževalnih društvih in kmečki organizaciji sploh. V Dolu je predaval modroslovec Val. Rožič, član kat. slov. akademie društva "Zarja" v Gradišču o postanku in zgodovinskem razvoju avstrijske države. Dne 16. aprila je predaval modroslovec Rožič v Moravčah o življenju naših prednikov Slovencev pred 1000 leti. Našim štajerskim brahnikom in izobraževalnim društvom torej kličemo: Na delo krčansko!

Bralno društvo v Škalah naznanja, da je odslej vstop k društvenim prireditvam dovoljen le proti vstopnicam, katere dobé redni in podporni udje brezplačno pri g. blagajniku Senici. Tamkaj se tudi izve za čas predavanja. Tem potom se društveni odbor prisrčno zahvaljuje gg. tamburašem za njihovo sodelovanje pri zadnjem poučnem sestanku. Naj bi nas še večkrat prišli razvedrovati s svojim spretnim tamburanjem, da se tako druži prijetno s koristnim. Treballo bi le še pevskega zbora, iger, mladinske zvezze; pa bomo na koncu. Bog daj srečo!

Iz drugih krajev.

Davki na naslove. Zanimiv nasvet je dal pred kratkim neki poslanec v avstralski zbornici, namreč naj se obdacijo naslovi. Govornik je imel tudi že izdelan načrt in je nавstoval sledeče svote: vojvodinja ali vojvoda plačata za svoja naslova na leto 1400 mark, mejni grof ali mejna grofica 1200 mark, grof ali grofica 1000 mark, baron ali baronica 600 mark, tajni svetnik 500 mark, Sir 300 mark, častiti pa 2 marki 50.

Vojvoda — železniški uslužbenec. Vojvoda manjesterski, ki se je pred kratkim poročil s hčerjo nekega ameriškega železniškega velikaša, mora sedaj delati kot navadni železniški delavec. Oče njegove žene pravi namreč, da si mora pridobiti v železniški stroki mnogo izkušenj, ako hoče pozneje stopiti v krog železniških velikašev. Ako se bo izkazal kot navaden delavec, bo čez eno leto prišel za eno stopinjo višje v službi svojega tasta. Morda bo ta zgled ostrasil nekatere evropske plemiče, da ne bodo več lovili po Ameriki bogatih nevest.

Premog sčasoma preneha. Sodi se, da će se bo tako rabil premog, kakor današnji dan, da pride le prekmalu čas, ko ga zmanjka. Angleži so bili radi tega v skrbih pa so začeli računati. Po njihovih računih obsegajo premogovniki do globočine 4000 čevljev 108.914.687.167 ton premoga; v večjih globočinah seže do 5.239.433.980 ton. Na leto se ga izkopanje približno 230 milj. ton. V zadnjih letih se je izkopavanje povisalo za 2 $\frac{1}{2}$ %, izvoz je porasel za 4 $\frac{1}{8}$ %. Po teh svojih računih misijo Angleži, da bodo mogli kriti svoje potrebe gledé premoga ter vstreči svojim zunanjim naročnikom še približno tisoč let.

Za jednakost obeh rok. V Ameriki se je razvilo gibanje za izjednačenje desne in leve roke. Znano je, da moremo vsa dela opravljati z desno roko, ne pa tudi levo. In velike neprilike nastanejo, ako pride kdo ob desno roko. Praktični Amerikanci hočejo, da priučimo tudi levo roko na vse posle, tudi na pisanje, ter da se poslužujemo jednakost lahko jedne kakor druge roke. Sedaj se je tudi v Londonu ustanovilo društvo v tako svrho. To prizadevanje je pohvalil tudi neki zdravnik na zborovanju društva, dokazuječ, da bi na ta način bile redkejše nekatere bolezni, n. pr. apopleksija, ker bi se delavnost razširila jednakost na dva dela.

Cudno spanje. V Budapešti je prišel nedavno iz Amerike v domovino se vračajoči premožni zasebnik Kraus z dvema hčerkama. Vračal se je v Bečkerek, ker sta mu hčerkki v Ameriki bolehalci. V Budapešti so prenočevali v nekem hotelu ter so se drugo jutro hoteli naprej peljati. Toda drugo jutro ene hčerke ni bilo mogoče zbuditi in spala je

neprenehoma osem dni. Med tem so jo hraniili umetnim načinom. Ko se je čez teden dni zbudila, bila je zdrava in čila ter so se mogli odpeljali proti domu. V Ameriki je tudi druga hčerka zapadla podobnemu stanju, a prespala je cele tri tedne. Zdravniki si tega nenavadnega pojava ne morejo tolmačiti.

Jetika pri različnih plemenih. Pri veliki razširjenosti jetike je znamenito, da je ni najti n. pr. v nekaterih gorskih krajih, pa tudi v nekaterih nižavah. Sodilo se je, da so vzrok temu podnebne razmere. V resnici je pa jetika odvisna večinoma od drugih vplivov. Kadar začno ti delovati, se loti jetika vsega plemena. Ko so živeli Egipčani še kot pastirske ljudstvo v puščavi, niso poznali jetike, ko so se pa vdali razmeram v Kajiri, jih pomrje veliko na tej bolezni. Zamoreci le vsled evropske civilizacije zapadajo jetiki. Tudi Indijani izumirajo na tej bolezni le vsled dotike z Evropejci. Zelo mrjo Kitajci na jetiki vsled svojega nezdrevnega življenja. Med evropskimi narodi jetika najbolj pobira Italijane in Irce, najmanj pa Jude, ker so zmerni v uživanju opojnih piča in ker se drže judovski jedilnih postav.

Za može, ki pretepavajo svoje žene. V zadnji poslanici na ameriški kongres je izjavil predsednik Roosevelt, da bi bilo treba uvesti kak način telesne kazni za može, ki pretepavajo svoje žene, kakor sploh za take, ki kruto postopajo proti slabejšim. Rooseveltova želja se bo kmalu izpolnila v Kolumbiji, kjer bodo odprli dvorano, v kateri bodo šteli batine možem, ki pretepavajo svoje žene. List "Evening Post" odobrava to novo kazensko naredbo, češ, da je človek, ki pretepa svojo ženo, podlež, hujši od živine in le telesna kazni bi ga mogla pripraviti do tega, da bi opustil tako krutost. Popolnoma drugače pa sodi o tem list "Law Tournal" v Albanu, ki pravi, da je hudo, ako mož pretepa ženo, da pa zlo postane še hujše, ako bo država tepla moža. Ako pa se že hoče uvesti telesna kazni za krute može, se izvršitev kazni ne sme poveriti človeku, temuč stroju, kakoršen je avtomat za iztepavanje preprog. Kakor vidimo, niso napredni Američani načelnici nasprotniki telesne kazni, le o načinu izvršitve si niso edini.

Društvena naznanila.

Círalnica v Šmarji pri Jelšah priredi dne 30. aprila 1905, v dvorani g. K. Jagodiča ml. veselico. Vzpored: A. Koncert. Petje in igranje na glasovir. B. Gledališka predstava. Bratranc, burka enodejanka. C. Prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri.

"Godbeni klub" v Šoštanju priredi v soboto, dne 29. t. m. svoj II. koncert v veliki dvorani hotela "Avstria", z jako zanimivim vzporedom. Začetek točno ob 1/2,9. ur zvečer. Vstopina: Sedeži K 1.—. Stojišča na galeriji K — 40. Čisti dobiček pripade "Šoštanjski narodni godbi". K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Gledališka predstava v Središču. Bralno društvo "Edinost" priredi na belo nedeljo, dne 30. t. m. v šolskih prostorih burko s petjem v 3. dejanjih in s predgom: Lumpaci Vagabund. Začetek ob 7. uri zvečer. Čisti dobiček se porabi v društvene in šolske svrhe.

Pri Sv. Benediktu v Slov. goricah priredi v nedeljo 7. maja ob 3. uri pop. v šoli bralno društvo krasen čebelarski podučni shod. Govoril bo o čebelarstvu čeb. potovalni učitelj Juraničič, domači mešani zbor bo mično prepeval, nastopali bodo deklamovalci in se drugi govorniki — vse v proslavo sladki naši prijateljici — čebeli. Pogovor bo tudi o ustanovitvi podružnice Slov. čebelarskega društva za Sv. Benedikt in okolico. Vsi benedikti in sosedni čebelarji ter prijatelji sladkega meda pridite v najobilnejšem številu! Ne bo vam žal!

Kat. slov. izobraževalno društvo na Vranskem priredi na belo nedeljo, dne 30. t. m., popoldan ob 3. uri, v stari šoli podučen shod. Govoril bode g. deželni potovalni učitelj M. Jelovšek o živinoreji. K obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva: S. Martin ob Paki. Menimo, da bi tak poziv duhove še le bolj razburil in razdržil, ne pa pomiril in združil. Da ste nam zdravi! — Kicar pri Ptaju. Kolikor so nam znane razmere, bi itak lahko nadaljevali študije, če bi le hoteli! — Prusko, Lončarjev: Res, žalostno! Poročajte nam večkrat kaj!

Loterijske številke.

Gradec 22. aprila: 17, 9, 70, 67, 59.
Dunaj 22. aprila: 85, 53, 80, 86, 12.

Kupujte NARODNI KOLEK!

Slovenci spominjajo se
,,Zgodovinskega društva!"

Tržne cene
v Mariboru od 9. do 15. aprila 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica	19	—	19	90	
rž	15	60	16	40	
ječmen	16	60	17	40	
oves	16	40	16	20	
koruza	17	—	17	80	
proso	19	50	20	50	
ajda	16	60	17	40	
seno	5	20	5	60	
slama	8	90	4	30	
	1 kg				
fizola	—	20	—	28	
grah	—	40	—	48	
leča	—	36	—	64	
krompir	—	—	—	9	
sir	—	34	—	72	
surovo maslo	2	20	2	80	
maslo	1	10	2	40	
špeh	1	32	1	40	
zelje, kislo	—	24	—	32	
repa, kisla	—	20	—	24	
	1 lit.				
mleko	—	20	—	22	
smetana, sladka	—	40	—	48	
" kisla	—	60	—	70	
	100				
zelje	—	—	—	—	—
	glav				
	1 kom.				
jajce	—	5	—	—	—

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se nepravilna kavina piča.

• • •

Zahvaljuje le invzne zavode z imenom "KATHREINER".

Trgovina z železnino „Merkur“ P. Majdič, Celje

priporoča: Traverze, železniške šinje cement, cevi iz kamenčine in strešno lepenko.

Razne poljedelske stroje posebno pa

peronospora - brizgalnice.

Gumi za cepljenje!

Kose, srpi in najboljši brusni kamni. Mreže iz trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

Cenik poljedelskih strojev je izšel.

311 2

Velika iznajdba!

Nobenega smrada več v pisoarjih in stranišč! Isti izgledajo snažno pri porab „Kragl-Waterloos Urinol“.

Od izvedencev priznan izdelek za mazanje pisoarjev in stranišč. Prodajo ima samo Alojz Jožef Riha, uradno konces. zavod za vpeljavanje plina, in vodo, stavbinski in orientalni in galerijski klepar v Mariboru, Koroška cesta št. 14. Priporoča se tudi v izdelovanju vseh v njegovo stroko spadajočih del.

Priznan specijalist za napravo kopališčnih sob, klozetov, pisoarjev, za vpeljavo plina (acitelin) in leseno-cementnih streh. Vsa instalacijska in kleparska popravila točno in po ceni. 227 6-6

Proračuni in odgovori brezplačno.

Semenje!

Najboljša

Semenje!

vrtna, poljska in gozdna semena, ki zanesljivo klijejo, priporoča znana trgovina s semenom 188 6-6

M. Berdajs v Mariboru

Semenje!

na Zofijinem trgu.

Semenje!

Konjak

iz starega, domačega vina, prodaja franko 4 steklenice 12 K, 2 l. 16 K, novo naravno Franc žganje 21 K 9'60, žganje iz drožja, tropin in vinskih ostankov 21 K 5'60. 85 48-11

BENEDIKT HERTL, posest. graščine Golič pri Konjicah. Štajersko. — Zaloga pri Alojzu Quandestu v Mariboru, Gospodska ulica.

Kuverte

s firmo

priporoča

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Franc Podgoršek,
bandaž'st in izdelovatelj rokavic
Burggasse 7 v MARIBORU Grajska cesta 7

priporoča svojo veliko zalogo rokavic za gospode in dame, bele rokavice za uniformo, kakor tudi vsakovrstne rokavice iz usnja v vseh modernih barvah in najboljše kakovosti. Nadalje se priporoča v izdelovanje podpornih aparativ pri skriviljenem ali sklučenem telesu, izdelovanje umetnih udov, prevez za kilo tudi za najtežje bolezni, prevez za trebuh, suspenzorije in vsa druga v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. Predmeti za postrežbo pri bolničih in za ohranjenje zdravja, kakor tudi gumi-specjalitete so vedno v zalogi.

Za obilen obisk prosi z odličnim spoštovanjem

Franc Podgoršek.

10 12-1

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsaka beseda stane 2 v.	MALA OZNANILA	Vsaka beseda stane 2 v.
Najmanjša objava 45 v.		Večkr. objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnosti

se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Stampilje iz kavčuka, modele za prediskarje izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gospodska ulica št. 15. 426 51-44

Hiša št. 137 v Studencih pri Mariboru v bližini cerkve sv. Jožefa in šole se proda. Hiša ima 4 stanovanja. 100 10-10

Posestvo v Fürstu št. 25 s hramom, 3 sobe, kuhinja, hlevi, drvarnica, posestvo meri 40½ oral, se proda za 5000 krov. 1000 krov ostane v hranilnici vknjižene. Pri pogodbi je plačati 1000 krov, ostali znesek se lahko izplača na obroke 4½% obrestovane. Kupna pogodba se izve pri Martin Ravnjaku, lesotružcu v Brestenici pri Mariboru. 264 4

Novo zidana hiša v Studencih z dvema stanovanjema, mali vrt, 1 klet, se po ceni proda. Naslov pove upravnosti "Slov. Gospodar" v Mariboru. 258 6-5

Vili podobna hiša na deželi (na Štajerskem) 1 nadstropje, 5 oralov zemlje, sadenosnik, vinograd in njiva, ob okrajini cesti, sposobna za vsako obrt, se proda za 2200 gld. iz proste roke. Natančneje Jožef Sorko, Vilkom 7, Jarenina. 262 3-2

Fino moko, dobro moko za kruh, rizine, cibube, germ, limone, dišave, prodaja najceneje in najboljšo Vit Murko, špečarska trgovina, Maribor, Mellingerstrasse št. 24. 800 3-3

Hiša, blizu cerkve sv. Jožeta v Studencih pri Mariboru se prav po ceni proda z dobro najemščino in z velikim vrtom. Naslov pove upravnosti. 282 3-3

Novo zidana hiša z 2 sobama, kuhinjo, kletjo in lepim vrtom se po ceni proda v Studencih, Pekrska cesta 192 pošta Maribor. 288 3-3

Novozidana hiša, jedno nadstropna, je takoj za prodati ali pa zamenjati z drugo v Mariboru ali v okolici. Vpraša se Lenaugasse 25. I. št. 6. 292 3-3

Dve posestvi na prodaj, eno meri 19 oralov, cena 4800 K, drugo 9 oralov cena 3600 K. Dobri stan, stavbe srednje vrednosti. Proda se tudi skoraj nova parna mlatilnica za polovično ceno in hitrem plačilu cena 2760 K. Oglas pri V. Baumau, Šavnicu, Sv. Ana na Krembergu. 294 3-3

Novo zidana hiša se prav po ceni proda v Studencih pri Mariboru, Lembergerstrasse 162. 318 3-2

Posestvo, katero meri približno osem oralov z lepim zidanim hramom in dobro gredočim minom na Pesnici se proda. Dalje se izve pri Francu Lorbek, mlinarju v Zgornji Vodlici. 314 2-2

Hiša v Mozirji se proda za 1600 gld. z popolno opravo za barvarijo. Pri kupčiji je plačati 200 gld. ostali denar zna ostati na obresti po 4%. Več pove Franc Fide v Mozirji. 302 3-2

Mlin se želi v najem vzeti za dalj časa, tudi več let, večji ali manjši z nekoliko posestvom. Ponudbe sprejemata Iv. Turnšek, mlinar v Mozirji. 309 3-3

Otvoritev gostilne. Naznanim, da sem prevzel v Mellingerbergu pri Mariboru gostilno „zur neuen Brühl“, 10 minut iz mesta, ter postrežem z okusnim domaćim, pristnim vinom, priljubljenim Götzovim pivom, z okusnimi domaćimi klobasami in sploh z mrzlimi jedili. Za obilen obisk prosi Jožef Kokol, gostilničar. 322 2-1

Malo posestvo ki obstoji iz ene hiše, njive, sadenosnik in nekaj lesa, skupaj 5 oralov. Cena 1700 gld. Natančneje pri Sebastjan Leopold v Št. Ilju v Slov. gor.

323 2-1

Vsaka beseda stane 2 v.	—	Vsaka beseda stane 2 v.
Večkr. objava po dogovoru.		

Novozidana hiša v Studencih št. 185 pri Mariboru, pet sob, 4 kuhinje, lep vrt, studenc, in v hiši grajzlerija, se takoj za 3100 gld. proda. Izplača se lahko samo 1000 gld., drugo ostane od posojilnice. 327 3-1

Novozidan hram, 4 hiše, 4 kuhinje, lep vrt je pri Sv. Jožefu na prodaj. Naslov pri upravnosti. 321 2-1

Proste službe.

Krojaškega učenca sprejme takoj Caplo Jakob, krojač v Selinci ob Dravi. 291 3-3

Učenca sprejme takoj v uk Florijan Kučunda, vrvar v Mozirju. 290 3-3

Izurjena kuharica, 38 let star, ki se razume na gospodinjstvo išče službe, najraje v kakem župnišču. Naslov pri upravnosti. 284 3-3

8 letna deklica se odda takoj za svojo. Naslov se izve v upravnosti. 285 3-3

Krojaški pomočnik se v stalno delo takoj sprejme pri g. Ivanu Partič, v Studencih pri Mariboru štev. 49. 317 3-2

Pekovskega učenca v starosti 16 do 18 let, krepke postave, sprejme takoj v podut Janez Čakš, pekovski mojster v Slov. Bistrici. 308 3-2

Mežnar, vratar ali postrežnik, 18 let star, lepega vedenja, išče službe. Nastop precej. Naslov pove upravnosti. 306 3-2

Učenca sprejme pekarski mojster Ljudevit Halbwirt v Slov. Bistrici. 305 3-2

Hlapca in dekla sprejme proti dobrini Franc Gorčič v Letusu, Rečica ob Paki. 324 2-1

B. Talento,

prodajalna drv in premoga Maribor, Mellingerstrasse 12

se priporoča. Naročila se tudi sprejemajo v trgovinah J. Janšek, F. Hartinger, C. Weingerl v Tegethoffovi ulici, M. Berdajs, Sofijni trg, Filičia Weigert Bismarkova ulica in v hočki mlekarji Sammerlingova ulica. 62 26-7

Pozor!

Najbolj trpežni in fini

klobuki

se kupujejo po nizki ceni pri Francu Jankovič

255 8-4 v Vitanju.

Popravila ur
izvršuje 326 2-1

najocenejše in najboljše

E. Gfrerer,

urar, v Gradu 28, Maribor.

Ustanovljeno 1765

Ustanovljeno 1765

Prva največja zaloga**klobukov**

po najnižji ceni je pri

Wiljemu Leyrer, klobučar

Maribor, Gospodska ulica štev. 22 na voglu Poštnе ulice.

Glavna zaloga od **Panizza in Habig-klobukov.****Popravila se takoj in dobro izdelajo.**

312 3-2

Zahvala.

Podpisani sem 12. marca t. l. pogorel in sem bil pri zavarovalnici „Grački“ za poslopje in pri banki „Slaviji“ za premičnine zavarovan, ker pa mi je banka „Slavija“ mojo škodo tako pošteno precenila in tako v zadovoljnost mi po njenem glavnem zastopniku v Mariboru izplačala, da sem popolnoma zadovoljen in si štejem v dolžnost se tem potom zahvaliti cenjenemu generalnemu zastopu v Ljubljani in tudi glav. zastopu v Mariboru, g. Ivanu Verasu, kateri je tudi pri cenitvi se potrudil, da se je na vsako reč mislilo. To zavarovalnico, jedino našo narodno, priporočam vsakemu; zavarujte vaše imetje pri banki „Slaviji“, kjer boste v resnici pošteno zavarovani. Svoji k svojim!

Geršdorf, dne 10. aprila 1905.

Franc Glaser,
posestnik.**Izjava.**

Jaz, Janez Verhajak, po domače Grint Mesner, posestnik v Pamečah, obžalujem, da sem neosnovano razžaljivo govoril o g. Janezu Uršej, občinskem predstojniku v Pamečah, da je on poneveril 10 K občinskega denarja, zaradi česa je bil imenovani gospod javno obdolžen. Izjavljjam, da nisem imel nikakega povoda, dvomiti nad poštenostjo g. Janeza Uršej, prosim ga javno odpuščenja za razžaljenje, katero sem izrekel povodom pogovora z nekim sosedom, ter se mu zahvalim da je zaradi te izjave odstopil od tožbe proti meni.

Slovenjgradec, dne 19. aprila 1905.

Janez Verhajak m. p.

Pesmi

iz molitvenika

Venec pobožnih molitev in svetih pesmij

VII. natis

(za-se vezane)se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena: v
platno vezano K 1.50, s pošto vred K 1.60.

Ta knjižica se posebno toplo priporoča vsem cenj. gg. pevcem in pevkam.

Demetrij Glumac,

kotlarski mojster

Kaserngasse 13. MARIBOR Kaserngasse 13.

priporoča svojo veliko zalogo

kotlov,

najboljših

čistobakrenih

301 10-2 brizgalnic itd.

Prevzame tudi popravila,
katera izvrši točno in po ceni.**Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.**

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in licno.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.**Zdravje je največje bogastvo!****Kapljice sv. Marka.**

Te glasovite in menadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za netranje in zunanje belazni.

Osebito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih belezlnih, ublažujejo katar, urejujojo izmeček, odpravijo naduhe, beležne in krče, pospešujejo in zboljujejo prehavo, čistijo kri in čreva. Prežene velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izbornno proti hripavosti in prehljenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje in želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanaestistorica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklen) 4 M. 4 ducate (48 steklen) 14.60 M.
2 duca (24 steklen) 8 M. 5 ducatov (60 steklen) 17. — M.
3 ducate (36 steklen) 11 M.

Imam na tisoči priznalih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato natajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamć, opankar; Zofija Vukelić, Šivilja; Josip Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka. 646 20-17

Zdravje je največje bogastvo!**V najem se da**

skupaj ali na drobno za več let pod ugodnimi pogoji, oziroma proda tudi proti plačilu na obroke lepo planinsko posestvo z lastnim lovom blizu Šoštanja in Mozirja, v davčni občini Belevode na Štajerskem, z dobrimi stavbami za stanovanje, dobrimi hlevi, z mlinom za dom, 5 malimi marofi in lastno žago, okoli 25 oralov njiv, 35 oralov travnikov, 100 oralov pašnika in 200 oralov gozda. Posestvo se proda z zaraščenim ali posekanim gozdom ter se isto lahko vsak čas ogleda. Natančneja pojasnila daja lastnik **Josip Goljevšček**, lesni trgovec v Gorici, Primorsko.

280 3-3

J. N. Peteršič v Ptiju

priporoča slav. občinstvu različno drobno in papirno blago, kakor šolsko orodje, tako da si vsaki kupec omenjene predmete po zelo nizki ceni pri domačem in solidnem trgovcu priskrbi. Gospodom trgovcem se vse zgoraj omenjeno blago po brezkonkurenčnik cenah prodaja. Zunanja naročila se 298 3-3 točno izpeljejo.